

Access Control List (ACL)

Co je Access Control List

Access Control List (ACL) je mechanismus řízení přístupu, který určuje kdo (uživatel nebo skupina) může co (jakou akci) provádět nad jakým zdrojem (soubor, stránka, adresář, služba).

ACL se používá v:

operačních systémech (Linux, Windows)

souborových systémech

síťových prvcích (routery, firewally)

webových aplikacích

wiki systémech (např. DokuWiki)

databázích

cloudových službách

Základní princip je vždy stejný:

Subjekt → Akce → Objekt

Základní pojmy ACL

Subjekt

Subjekt je entita, které jsou přidělována oprávnění.

Může to být:

konkrétní uživatel

skupina uživatelů

anonymní uživatel

systémový účet

Objekt

Objekt je zdroj, ke kterému se přistupuje.

Příklady:

soubor

adresář

wiki stránka

jmenný prostor (namespace)

databázová tabulka

API endpoint

Akce (oprávnění)

Akce určuje, co může subjekt s objektem dělat.

Typické akce:

čtení

zápis

mazání

vytváření

administrace

Typy ACL

Discretionary Access Control (DAC)

vlastník objektu určuje přístupová práva

běžné v Unix/Linux systémech

flexibilní, ale méně bezpečné

Mandatory Access Control (MAC)

centrálně řízená bezpečnostní politika

uživatel nemůže měnit oprávnění

příklady: SELinux, AppArmor

Role-Based Access Control (RBAC)

oprávnění se přidělují rolím

uživatel získává oprávnění podle role

přehledné a škálovatelné

ACL (rozšířený model)

ke každému objektu existuje seznam pravidel

velmi jemné řízení přístupu

složitější správa

ACL v DokuWiki

Základní princip ACL v DokuWiki

DokuWiki používá hierarchický ACL systém, kde:

oprávnění se dědí

konkrétnější pravidla mají přednost

pravidla se aplikují shora dolů

ACL lze nastavit:

přes administrátorské rozhraní

ručně v souboru `conf/acl.auth.php`

Úrovně oprávnění v DokuWiki

Hodnota	Název	Význam
0	NONE	žádný přístup
1	READ	čtení stránky
2	EDIT	úprava stránky
4	CREATE	vytváření nových stránek
8	UPLOAD	nahrávání souborů
16	DELETE	mazání
255	ADMIN	plná práva

From:

<https://www.serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:

<https://www.serviceit.cz/doku.php?id=acl&rev=1767371140>

Last update: **2026/01/02 17:25**

